

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ADANA KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

KARAR

TOPLANTI TARİHİ VE NO: 29.11.2023-553
KARAR TARİHİ VE NO : 29.11.2023-17001

TOPLANTI YERİ
ADANA

Mersin ili, Erdemli İlçesi, Akpınar Mahallesi, mülkiyeti maliye hazinesine ait, 101 ada 1 parselde tespit edilen alanın 1. Derece arkeolojik sit alanı olarak tesciline ilişkin; Karayolları 5. Bölge Müdürlüğünün 06.09.2023 gün ve 1284486 sayılı yazısı, Mersin Büyükşehir Belediye Başkanlığının 09.10.2023 gün ve 649797 sayılı yazısı, Devlet Su İşleri 6. Bölge Müdürlüğünün 3771156 sayılı yazısı, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün 04.09.2023 gün ve 2023406233 sayılı yazısı, Erdemli Kaymakamlığının 01.09.2023 gün ve 15188 sayılı yazısı, Mersin Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğünün 7280333 sayılı yazısı, Kurul Müdürlüğünün 30.08.2023 gün ve 4130320 kurum görüşü talep yazısı, Kurul uzmanlarınca hazırlanmış 15.11.2023 gün ve 2375246 sayılı yerinde inceleme raporu okundu, ekleri ve konunun işlem dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

Mersin ili, Erdemli İlçesi, Akpınar Mahallesi, mülkiyeti maliye hazinesine ait, 101 ada 1 parselde tespit edilen arkeolojik alanın (prehistorik mağara ve duvar resimlerinin) 2863 sayılı Yasanın 6. Maddesi kapsamında kültür varlığı niteliği taşıdığı Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanlarınca hazırlanan 15.11.2023 gün ve 2375246 sayılı yerinde inceleme raporundan anlaşıldığından alanın kararımız eki haritalarda koordinatlarıyla belirtildiği şekilde 1. derece arkeolojik sit alanı olarak tesciline, kararımız eki sit fişi, sit haritası ve Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun, Arkeolojik Sitler, Koruma ve Kullanma Koşulları başlıklı 05.11.1999 gün ve 658 sayılı ilke kararı doğrultusunda belirlenen Geçiş Dönemi Koruma Esasları ve Kullanma Koşullarının uygun olduğuna karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E.	SİT	HARİTA NO:
T Ü R K İ Y E	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			
İLİ:	Mersin	İLÇESİ:	Erdemli	MAHALLE KÖY VEYA MEVKİİ:
			Akpınar	KADASTRO:
				PAFTA: ADA: 101 PARSEL
ADI	Akpınar 1. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI			1

GENEL TANIM :

Yerinde yapılan incelemelerde söz konusu mağara: Mersin ili, Erdemli ilçesi, Akpınar Mahallesi'nin yaklaşık 3,5 km kuzeybatısında, 2000 metre rakımda, karstik Bolkar dağ silsilesinde yer almaktadır. Bölgenin sosyolojik, ekolojik, ekonomik ve tarihsel tüm özelliklerini belirleyen ana unsur olan Toros dağları, bölgedeki yoğun tektonizmadan dolayı, Eosen (G.Ö 56-34 milyon yıl) dönemden itibaren, Alp - Himalaya kuşağı içerisinde yükselmeye başlamıştır. Toroslar her yükselişinde, özellikle Alt - Orta Miyosen ve Üst Miyosen'de (G.Ö 23,3-5,3 milyon yıl), Pliyosen (G.Ö 5,3-2,5 milyon yıl) ve Kuvaterner'de, Akdeniz'in geriye çekilmesi izlemiştir. Bu yükselme ve deniz seviyesindeki değişimlerle beraber bölgenin iklim özelliklerinde değişikliklerin sebeplerinden biri olmuştur. Bu durum buzul çağının bölge jeomorfolojisine etkisini arttıran en önemli sebeplerden biri olurken bölgenin kayaç yapısı da prehistorik insanların barınmasına olanak verecek birçok mağara ve kaya oyusu gibi oluşumların sayısını artırarak o dönem için ideal yaşama alanları oluşturmuştur. Muhtemel bu alanlardan olan Mağaranın girişinin yüksekliği yaklaşık 4 metredir. Üste doğru daralarak üçgen biçimli bir profile sahiptir. Mağaranın giriş ağız batıya bakar, cephenin en geniş kısmı 2 metre, mağaranın ön galerisinin derinliği ise 3 metredir. Mağaranın sol (kuzey) köşesinde yan bir kol devam etmektedir. Yükseltisi 50 cm-1 metre arasında değişen bu yan kol sağa doğru kıvrılarak devam edip küçük ve yükseltisi birkaç metreyi bulan bir odaya ulaşır. Mağara, gözlemlenebildiği kadarıyla daralarak bitmektedir. Mağaranın tabanında yoğun bir toprak tabakası ve taş döküntüsünün olduğu gözlemlenmiş olup herhangi bir kültürel dolgu tespit edilememiştir. Figürlerin bir kısmının üstünde modern tahribat vardır. Mağaranın hemen girişinde bulunan ön galerisinin sağ duvarında olasılıkla aşı boyası ile yapılmış kırmızı renkte figürler bulunur. Açık kırmızı ve koyu kırmızı olmak üzere iki rengin kullanıldığı görülmektedir. Figürlerin bazıları birbirine kesilmiş bu sebeple mağara resimlerinin en az iki evreli bir boyama işlemi gördüğü düşünülmüştür. Dar bir alanda belirgin bir sahne oluşturmayacak biçimde konumlanmış olan stilize insan ve hayvan figürleri yer alır. Boyama yöntemi ile yapılan figürlerin bir alet (fırça, sopa vb) kullanılarak ya da dolaysız (el) olarak yapıldıkları düşünülmektedir. Eşek Deresi Vadisindeki benzerlerinden farklı şekilde püskürtme ve baskı yöntemleri kullanılmadığı tespit edilmiştir. Tanımlanabilen 7 keçi figürü ortalama 10-15 cm boyutlarında betimlenmişlerdir. 5 Antropomorfik (cepheden stilize insan betimlemeleri) figürler ise form olarak birbirine benzer cepheden silüet görünümündedir. Ortalama 10 cm genişliğinde, 15 cm uzunluğunda yapılmışlardır. Bununla birlikte insan figürleri arasında ok ve yay tutan figür hareket göstermesi açısından diğer betimlerden önemli bir farklılık göstermektedir. İnsan figürlerinin tümünde belirgin olan kolların iki yana açık olmasıdır. İki insan figürünün baş kısımlarında başlık veya sembol olacak figürler vardır. İki insan figürünün el ve ayaklarındaki zoomorfik betimleme mevcuttur. Az sayıdaki figürler birbirine yakın konumda yapılmış olsa da belirgin sahne yoktur. Fakat figürlerin formlarına bakıldığında benzer bir anlatım seçildiği görülmektedir. Tanımlanabilen figürlerin yanında formu belli olmayan figür parçaları ile kırmızı boya izleri bulunur. Bu izler hem ana sahnenin olduğu alanda hem de mağaranın yan kolu olarak tanımlanan kısımda gözlemlenmiştir. Mağaranın hemen önünde Geç Döneme ait dikdörtgen biçiminde ana kayaya oygu işlik yapısına benzer su hazneleri tespit edilmiştir. Söz konusu yapının 2000 metre rakımda olması ışık olarak kullanılması adına kafa karıştırıcıdır. Her ne kadar Prehistorik Mağara tanımı yapılarak Paleolitik ve Neolitik Dönemlere tarihlenebileceği düşünülmekle birlikte çok farklı iki coğrafyadaki betimlemelerdeki stilistik benzerlik (Tepe Sialk ve Hisar Tepe seramiklerindeki ibeks/yaban keçisi tasviri ve Tavabaşı Mağarası soyut betimlemeler ile birlikte betimlerin yapım şekli) G.Ö. 6. Bin yıla Orta Kalkolitik döneme de ait olabileceği bu sebeple sistematik bir kazı ve araştırma ile mağaranın net tarihlenmesinin yapılabileceği kanaatine varılmıştır.

ŞİMDİKİ TEHLİKELER : Kaçak kazı ve tahribat

ŞİMDİKİ DURUM : korumasız

SİT POTANSİYELİ : 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı

ŞİMDİKİ KORUMA : yok

ÖNERİLEN KORUMA : 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı Olarak Tescil Edilmesi

Adana Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Onayı

Başkan *[Signature]*
Baskan Yrd. *[Signature]*
GÖZLEMLER : Üye *[Signature]*
Üye *[Signature]*
Üye *[Signature]*

29.11.2022 / 13021

KORUMA DERECESESİ : 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı

HAZIRLAYANLAR : 14.11.2023

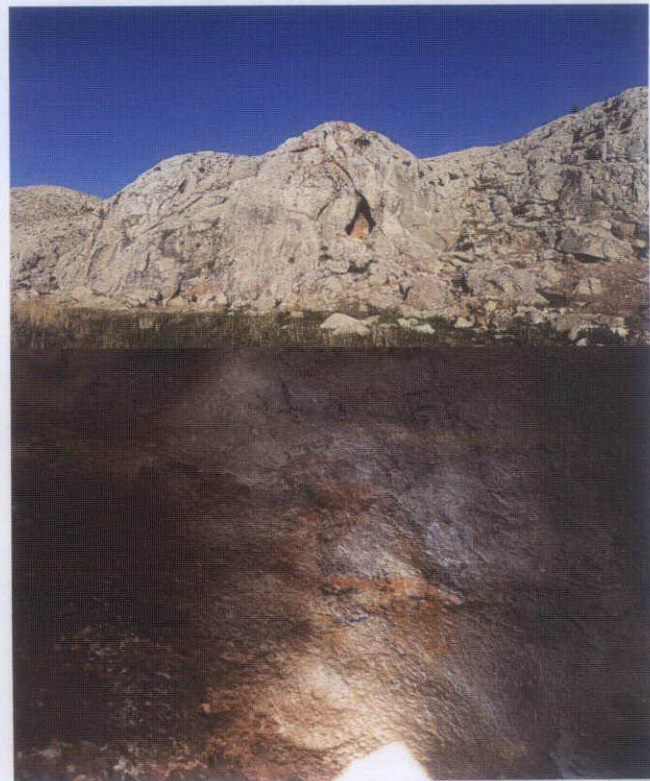
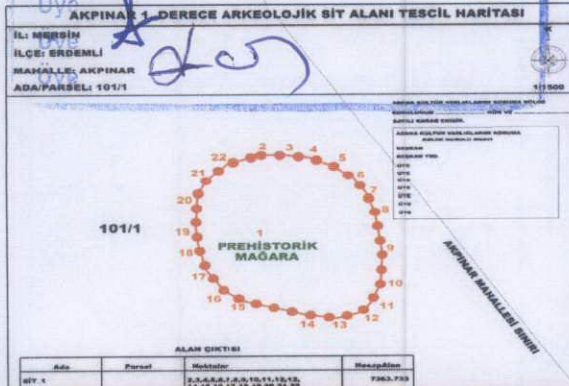
G.İnanç CUDAL : Arkeolojik Nesnelendirme Komisyonu Başkanı
Hüseyin TEKİN : Arkeolojik Nesnelendirme Komisyonu Üyesi

KONTROL EDEN : Adana Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürü

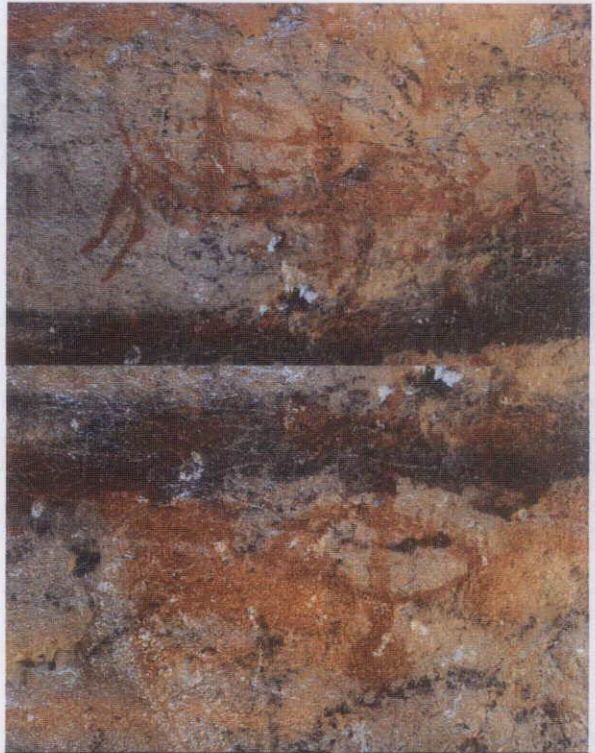
REVİZYON

G.M.E.E.A.Y.K ONAYI : / 120...

HARİTALAR, FOTOĞRAFLAR :

HARİTALAR, FOTOĞRAFLAR

13

15 m
A

AKPINAR 1. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI TESCİL HARİTASI

İL: MERSİN

İLÇE: ERDEMLİ

MAHALLE: AKPINAR

ADA/PARSEL: 101/1

1/1500

ADANA KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE
KURULUNUN 29.11.2023 GÜNÜNE 1001
SAYILI KARAR EKİDİR.

ADANA KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA
BÖLGE KURULU ONAYI

BAŞKAN

BAŞKAN YRD.

ÜYE

ÜYE

ÜYE

ÜYE

ÜYE

ÜYE

ÜYE

101/1

1
PREHİSTORİK
MAĞARA

AKPINAR MAHALLESİ SINIRI

ALAN ÇIKTISI

Ada	Parsel	Noktalar	HesapAlan
sit_1		2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13, 14,15,16,17,18,19,20,21,22	7363.733

KOORDİNAT ÖZET ÇİZELGESİ

UTM 3 ITRF 96

UTM 6 ED 50

Nokta No	(UTM)Universal Y	Trans	ITRF96 (Internationa X	(UTM)Universal Y2	Trans	ED50 (European Datum X2
1		591531.613	4081385.558	591530.430		4079928.011
2		591534.588	4081437.937	591533.404		4079980.370
3		591546.257	4081437.960	591545.068		4079980.392
4		591558.550	4081436.344	591557.357		4079978.777
5		591570.206	4081431.226	591569.008		4079973.661
6		591579.644	4081423.549	591578.443		4079965.987
7		591585.780	4081413.461	591584.576		4079955.903
8		591589.636	4081402.779	591588.431		4079945.225
9		591593.125	4081376.832	591591.919		4079919.288
10		591592.400	4081358.237	591591.194		4079900.700
11		591587.312	4081345.847	591586.108		4079888.316
12		591582.561	4081340.061	591581.359		4079882.532
13		591571.034	4081336.542	591569.836		4079879.014
14		591556.690	4081338.708	591555.497		4079881.179
15		591526.266	4081347.472	591525.085		4079889.940
16		591516.787	4081354.336	591515.610		4079896.801
17		591508.664	4081366.517	591507.490		4079908.977
18		591505.179	4081379.240	591504.007		4079921.695
19		591503.465	4081392.509	591502.294		4079934.959
20		591504.280	4081413.050	591503.108		4079955.492
21		591508.916	4081423.049	591507.743		4079965.486
22		591518.537	4081432.709	591517.360		4079975.144

LEJANT

1. DERECE ARKEOLOJİK SİT
KADASTRAL PARSEL SINIRI

GERÇEK İNANÇ ÇUDAL
ARKEOLOĞ

HAZIRLAYANLAR

NESLİHAN AKÇA
ŞEHİR PLANCİSİ

HÜSEYİN TEKİN
ARKEOLOĞ

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun, Arkeolojik Sitler, Koruma ve Kullanma Koşulları başlıklı 05.11.1999 gün ve 658 sayılı ilke kararı doğrultusunda:

MERSİN İLİ, ERDEMLİ İLÇESİ, AKPINAR MAHALLESİ, MÜLKİYETİ MALİYE HAZİNESİNE AİT, 101 ADA 1 NOLU PARSELDE BULUNAN 1. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI KORUMA VE KULLANMA KOŞULLARI:

- 1- Korumaya yönelik bilimsel çalışmalar dışında aynen korunacak sit alanıdır.
- 2- Kesinlikle hiçbir yapılaşmaya izin verilemez.
- 3- Resmi ve özel kuruluşlarca zorunlu durumlarda yapılacak alt yapı uygulamaları için müze müdürlüğünün ve varsa kazı başkanının görüşüyle konu koruma kurulunda değerlendirilir.
- 4- Yeni tarımsal alanlar açılmaz, yalnızca mevcut ağaçlardan ürün alınabilir, yalnızca sınırlı mevsimlik tarımsal faaliyetlere devam edilebilir, koruma kurullarınca uygun görülmesi halinde seracılığa devam edilebilir.
- 5- Taş, toprak, kum vb. alınmasına, kireç, taş, tuğla, mermer, kum, maden vb. ocaklarının açılmasına, toprak, cüruf, çöp, sanayi atığı ve benzeri malzeme dökülmesine izin verilemez.
- 6- Parsellere ilişkin birleştirme (tevhit) ve ayırma (ifraz) işlemleri, Taşınmaz kültür varlıklarının mahiyetine tesir etmeyecek şekilde ilgili koruma kurulundan izin almak koşuluyla yapılabilir.

Antena Kültür Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu Onayı

Başkan	<i>ADN</i>
Başkan Yrd	
Üye	
Üye	<i>15 R.</i>
Üye	<i>8 M</i>
Üye	<i>ADN</i>
Üye	<i>MU</i>

Antena Kültür Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulunun
29.11.2023 gün... Karar Ekidir